

Готуючи деякі матеріали для публікації статей в спеціалізованих наукових виданнях, в котре переконуюсь у своїй правоті.

Зокрема, 16 років тому стверджував: "Якщо аналізувати стан управління та планування на різних рівнях, то враження таке, що окремі керівники та спеціалісти або не розуміють, що мають робити, або не хочуть. В обох випадках їм не місце на високих посадах." Про ці та про інші реалії життя я волав у увесь голос ще дванадцять років тому. Сказана правда - ні тоді - ні тепер багатьом не до вподоби... Пропоную тогочасну публікацію в газеті "Галичина" за **22 листопада 1997 року**

Наші негаразди від самих себе. Київ тут ні при чому

Від редакції газети: "Так вважає депутат обласної Ради від Снятинського виборчого округу № 43, голова постійної комісії земельних відносин та розвитку сільського господарства кандидат економічних наук Олександр Ковалів. Активно виступаючи на сесії Ради, засіданнях колегії при голові облдержадміністрації він постійно доводить, що багато соціально - економічних проблем можна вирішити на рівні району, міста, області. Іноді надто різкуватий в оцінці роботи окремих виконавчих структур, чим викликає неадекватну реакцію на таких зібраннях. Так було, зокрема, на сесії облради під час обговорювання підсумків виконання плану соціально-економічного розвитку та бюджету області за дев'ять місяців Олександр Іванович, вважає, що в рішенні має бути записано саме про невиконання плану, а контроль за реалізацією прийнятого рішення запропонував покласти на депутатську комісію Василя Гречаника (останній пункт з приводу цього був пропущений чомусь у рішенні).

"

Після цього засідання ми поцікавились в О.Коваліва: чого він добився і чому його пропозиції сприймають не всі або ж сприймають з посмішкою? Він цілком серйозно пояснив:

Ви подивіться на допотопний механізм планування нашого розвитку і стан його виконання! Саме через це обсяги вітчизняного виробництва катастрофічно падають і щороку все менше надходить коштів до бюджету.

Чого добиваюся? А того, що й належить мені як депутатові й фахівцеві. Що не всі відстоюють і, може не зовсім усвідомлюють інтереси своїх виборців та й області в цілому або просто відмовчуються на сесіях, то це не дивно. Адже мої колеги депутати в переважній більшості – керівники підприємств, колективних господарств, голови райдержадміністрації чи міськвиконкомів, які є співучасниками виконання плану соціально-економічного розвитку Прикарпаття, тому очікувати від них об'єктивно-критичного підходу до інших керівників, котрі не є депутатами, було б наївним.

Кожен має працювати професійно на тому чи іншому місці. Якщо директор належно здійснює організацію виробництва, господар дбайливо ставиться до землі, а вчитель добре вчить дітей, якщо вони дають громадянам роботу, хліб і знання то тим самим вони розбудовують свою державу.

Але якщо численні державні службовці, включаючи управлінців, податківців, міліцію, прокуратуру, Службу безпеки, котрі зобов'язані забезпечувати на відповідній території необхідні управління не можуть добитися відповідного порядку (щоб не розтягувалось народне добро, щоб люди мали роботу, щоб була необхідна дохідна частина бюджету, пенсійного та інших фондів), то я можу стверджувати, що вони не все роблять для розвитку тієї чи іншої території, а в цілому й для держави.

Депутати обласної Ради становлять представницький орган влади, і вони повинні бути незалежними від місцевих виконавчих органів влади, зобов'язані націлювати свою роботу на сприяння розвитку області в цілому, кожного регіону і кожного громадянина зокрема. Законодавчих актів є достатня кількість, хоча багато з них необхідно вдосконалювати. Головне – щоб було бажання виконувати їх на користь людей.

Мені здається, я розумію свої завдання, говорив виборцям Снятинщини, що буду працювати професійно, як годиться депутатові. Я сам покутянин, такий самий виборець, як і всі громадяни України, тому не можу уявити, як можна обманювати тих, хто в тебе повірив. Це означало б одурювати себе.

Одночасно не вірю, що будь-який керівник чи його заступник прийде до голови облдержадміністрації й скаже, що він щось не доробляє або не виконує свої повноваження... Так само, як не вірю, що злодій скаже, що він злодій...

Я не чув аби наша прокуратура, як це передбачено законом, внаслідок свого розслідування поставила питання про притягнення до кримінальної відповідальності державного службовця за халатне ставлення до службових обов'язків або за зловживання службовим становищем, що призвело до матеріальних чи моральних збитків іншим громадянам.

Якщо аналізувати стан управління та планування на різних рівнях, то враження таке, що окремі керівники та спеціалісти або не розуміють, що мають робити, або не хочуть. В обох випадках їм не місце на високих посадах.

Сподіваємося, що домагання представницького органу влади, в тому числі й мої, допоможуть виправити соціально-економічне становище.

Відрадно те, що голова облдержадміністрації подає надії на злагоджену роботу з обласною Радою і правильно зробить, якщо буде прислухатись не тільки до рішення обласної Ради, але й до думки окремих депутатів.

- А як, на Ваш погляд, виконуються рішення обласної Ради щодо земельної реформи на території області ?

З нашої ініціативи обласна Рада ще 31 липня 1995 року прийняла відповідне рішення щодо роздержавлення і приватизації земель, призначеного для товарного сільськогосподарського виробництва. У грудні 1996-го було розглянуто питання «Про хід проведення земельної реформи в області», і депутати дали відповідну оцінку станові справ, намітили заходи для виправлення його.

Облдержадміністрація на виконання цього рішення видала розпорядження від 7 лютого 1997р. «Про першочергові заходи щодо реалізації програми земельної реформи в області». Цим розпорядженням, зокрема, було зобов'язано райдержадміністрації, управління земельних ресурсів та управління сільського господарства і продовольства облдержадміністрації до початку весняних польових робіт провести відповідну організаційно - роз'яснювальну

роботу, запропонувавши декілька варіантів добровільного вибору різних форм ефективного господарювання на приватній основі, реструктуризації та персоніфікації майна існуючих малоефективних господарств у кожному селі з метою утворення ефективних власників-товаровиробників на конкурентній основі. Розпорядження закликала також утримуватися від прийняття на колективних зборах поспішних рішень, які б ущемляли конституційне право добровільного вибору кожного власника землі.

При цьому залучити до роботи депутатів усіх рівнів, представників інших державних органів влади, громадських і релігійних організацій, партій та рухів.

Це розпорядження разом з конкретними заходами та пам'яткою «Про основні положення проведення першочергових заходів щодо реалізації земельної реформи в області» було надіслано всім місцевим Радам, депутатам обласної Ради, керівникам політичних партій та рухів з метою включення їх у відповідну роботу. Пам'ятка повторно була надрукована в газеті «Галичина» за 11 березня.

В обласному бюджеті передбачено 250 тисяч гривень на проведення земельної реформи. Здавалося б, що ще

потрібно?

Проте в багатьох селах лякали селян, якщо не напишеш заяву до начебто нового господарства, то забирай свою частку і... Тим, хто хотів забрати свою частку, переважно пропонували гірші землі або ж придумували ще якісь викрутаси про страшну дорожнечу на видачу держакту на право приватної власності на земельну ділянку, затягуючи справу до літа. Потім тішили громадян, що частки виділятимуться після збору врожаю.

У вересні на обласній нараді з працівниками сільського господарства голова облдержадміністрації М. Вишиванюк наголосив на необхідності закінчення паювання і забезпечення добровільного вибору селянами ефективних форм господарювання на приватній, приватно-орендній основі тощо. Тим часом на нараді з головами сілрад у Калуському районі начальник управління земельних ресурсів В. Рудчук у моїй присутності переконував усіх, що процедура виділення земельної частки в натурі зовсім нескладна і вартість, включаючи плату за виготовлення державного акту на право приватної власності на одну земельну ділянку, становитиме не більше 50-60 гривень. Ділянки необхідно передавати переважно з того краю села, де проживають громадяни, які побажали одержати землю в натурі. Якщо зразу ж отримають декілька

громадян ділянки в одному полі, то плата повинна бути ще нижчою, бо межові кілки забивають одночасно для двох власників, а землевпорядник виїздить з району на місце один раз.

На словах усе гарно. Й на виборах будуть битися в груди, що все «робилось без зайвої тяганини, в першу чергу на благо людини і тільки для знедолених та бідних».

Однак мені досить прикро слухати такі речі, в тому числі й на моєму виборчому окрузі, зокрема в селах Русові, Потічку, Красноставцях. Особливо про те, що власники земельних часток до цього часу не можуть одержать відповідну орендну плату за використання землі або земельної частки в натурі чи вільно вийти на волю із своєї майновим паєм. Ще гірше відбувається на селі, коли старі господарства самоліквідувались і створились нові різні акціонерні товариства, селянські спілки, товариства з обмеженою відповідальністю тощо без відповідного усвідомлення кожним власником майнового паю та земельної частки, що він створив.

Незрозуміло, чому землевпорядна служба, спеціалісти сільського господарства не забезпечують розробку

відповідних проектів роздержавлення та реструктуризації того чи іншого господарства виходячи з конкретних умов, як цього вимагає програма земельної реформи. Необхідно пропонувати не абстрактні господарства, а конкретні в кожному селі, щоб був вибір економічно, юридично й екологічно обґрунтованих перспективних господарств малого чи великого розміру. Адже село на село не подібні. Тому підхід має бути індивідуальним і здійснений в оптимально короткі терміни. Бо всяке зволікання призводить до розтягування майна та збільшення боргів, і завтра, нічого буде ділити.

Поспішне створення, без альтернативи, будь-якого колективного господарства, щоб лише не дати відродитися господарствам на дійсно приватній основі, ще гірше. Особливо небезпечно, коли немає у цих господарствах відповідного законного оформлення правових відносин щодо майна і землі з власниками та спадкоємцями, а райдержадміністрації реєструє такі господарства.

Незрозуміло, чому не включаються у розгляд цього важливого питання представники місцевої інтелігенції, яким з нашої допомоги видно сертифікати на право приватної власності на земельну частку.

Враховуючи такий стан справ, я вніс пропозицію винести на розгляд чергової сесії питання про хід приватизації в агропромисловому комплексі. Однак, це не означає, що на місцях не потрібно діяти, надіятися тільки на обласну Раду.

Не забуваймо: перемагає той, хто бореться.

Розмову вів Василь Дорошенко